

รูปแบบการบริหารจัดการสถานีโทรทัศน์ Thai PBSเพื่อบริการสาธารณะ Thai PBS Television Channel Management Model for Public Services

ดร.ช. ประดิษฐ์ทรง*

Darut Praditsong*

บุญมี กวินเสกสรรค์**

Boonmee Kavinseksan**

สมบัติ ทีฆทรัพย์***

Sombat Teekasap***

พัชรภา เอื้ออมรวนิช****

Patcharapa Euamornvanich****

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและพัฒนา รูปแบบการบริหารจัดการสถานีโทรทัศน์ Thai PBS ใช้แบบสอบถามในการรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณจาก เจ้าหน้าที่กรมประชาสัมพันธ์ เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และ กิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เจ้าหน้าที่องค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย นักวิชาการ สมาชิกสภาผู้ชมและผู้ฟังรายการ จำนวน 361 คนสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยการพัฒนา รูปแบบการบริหารจัดการสถานีโทรทัศน์ Thai PBS ใช้วิธีเดล ฟาย (Delphi Method) ซึ่งเป็นวิธีการระดมความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ โดยการสัมภาษณ์กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ 15 คน จำนวน 3 ครั้ง ได้แก่ ผู้บริหารองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย นักวิชาการ และสมาชิกสภาผู้ชมและผู้ฟังรายการ ซึ่งการกำหนดกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีของ แมคมิลแลน ที่ ความคลาดเคลื่อนน้อยกว่า 0.04 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range)

ผลการศึกษาพบว่ารูปแบบการบริหารจัดการสถานีโทรทัศน์ Thai PBS ในภาพรวมมีความเหมาะสมมากหาก พิจารณาในรายละเอียด ด้านรายการแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ ข่าว สารประโยชน์ และสาระบันเทิง ด้านบุคลากรมีทักษะพื้นฐานงานด้านสื่อสารมวลชนที่ดี ด้านเทคโนโลยี เป็นสถานีโทรทัศน์ที่ใช้เครื่องมือในการ ผลิตรายการที่มีเทคโนโลยีทันสมัยทำให้การแพร่ภาพและเสียงมีคุณภาพสูง

* คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

* Faculty of Science and Technology, Bansomdej ChaoprayaRajabhat University

** คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

** Faculty of Science and Technology, Bansomdej ChaoprayaRajabhat University

*** คณะวิทยาศาสตร์มหาวิทยาลัยธนบุรี

*** Faculty of Science Thonburi University

**** คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

**** Faculty of Management Science DhonburiRajabhat University

การพัฒนาแบบการบริหารจัดการของสถานีโทรทัศน์ Thai PBS ในภาพรวมทั้ง 3 ด้านกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นในระดับมากที่สุดและมีความสอดคล้องในระดับมากที่สุดพิจารณาในรายละเอียด พบว่า

1. ด้านรายการข่าวการจัดผังรายการต้องส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกกลุ่มโดยไม่เอื้อประโยชน์เพื่อผลตอบแทนทางการพาณิชย์ รายการข่าวการเมือง ข่าวสังคม ข่าวเศรษฐกิจ และข่าวกีฬาควรเน้นความถูกต้องเที่ยงตรง ทันต่อเหตุการณ์ หลากหลาย รวดเร็วและรอบด้าน
2. รายการสาระบันเทิงควรส่งเสริมคุณค่าที่ดีงามของสังคม พัฒนาสังคมที่มีคุณภาพและคุณธรรมบนพื้นฐานแห่งความเป็นไทยการคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากการแสดงความรุนแรง การกระทำผิดกฎหมายและศีลธรรม รวมทั้งการใช้ภาษาหยาบคายควรผลิตรายการที่มีคุณภาพสูงและเป็นประโยชน์ต่อสังคมในทุกมิติบนพื้นฐานข้อมูลที่ถูกต้อง วิเคราะห์อย่างมีเหตุผล และสมดุลจากทุกฝ่าย
3. ด้านบุคลากรควรใช้ความเที่ยงตรง เป็นกลางและเป็นธรรม สร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันตระหนักในสิทธิหน้าที่ ความรับผิดชอบ เคารพในความคิดเห็นที่แตกต่าง พัฒนาศักยภาพอยู่เสมอเปิดโอกาสให้ร่วมแสดงความคิดเห็นต่อปัญหาต่าง ๆ ด้านเทคโนโลยีควรนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้อย่างเหมาะสมให้บริการและอำนวยความสะดวกต่อประชาชน

คำสำคัญ : รูปแบบการบริหารจัดการสถานีโทรทัศน์ สาธารณะสถานีโทรทัศน์ Thai PBS

Abstract

This research is a mixed quantitative and qualitative methods research. The objective of this research was to study and develop a model for public services television channel, Thai PBS, management. Quantitative datum were surveyed from 361 persons from The government public relation department staffs, Office of the national broadcasting and telecommunication commission staffs, Thai public broadcasting service staffs, academician, and Thai PBS watcher and listener council members by using questionnaire. Development of Thai PBS channel management model deployed Delphi Technique with 15 persons from Thai public broadcasting service executives, academician, and Thai PBS watcher and listener council members. Compile and analysis of quantitative datum were using statistics principle of frequency, percentile, median, and quartile range.

The finding reveals that, overall component of Thai PBS channel management were very highly appropriate, for considering in details, overall on-air program which divided into 3 types, namely, news, documentary, and recreation were very high, channel staffs had good basic media skills, overall technology used was high appropriate, the channel use up to date technology equipment and instrumentation, which result to high quality produced programs.

Three groups of expert were mostly agreed and high conformed to each other's on the proposed Thai PBS management development model. When consider in details, it was found that for program aspect, all working programs must promote the participation of all population and stake holders without any commercial benefit. Political, Social, economics, and sport news should focus on facts, accurate, in time, diverse, fast, and complete dimensions. For entertainment program, should promote good social values, quality and

morality development based on Thai-ness, defense children and youth from violence, conform with outlaw and morality acts, and strictly not to use of insult words. All programs should produce at high quality and useful to community based on accurate information, logical analysis, neutral, justice, confidence with others, realize in personal right, working in conform with duty and responsibility, accept in diversify thinking, continuing staff development, offer opportunity to staff on technological problems, and should deploy information technology to expanding service channel for public interests.

Keywords : Public service channel management model, Thai PBS channel, TV program.

บทนำ

ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2495 จนถึง พ.ศ. 2535 สื่อโทรทัศน์ของประเทศไทยอยู่ภายใต้โครงสร้างระบบอำนาจนิยม หน่วยงานราชการเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์และส่วนใหญ่ให้เอกชนดำเนินงาน (พรทิพย์ อุทกภาชน์, 2544, น. 39) จากเหตุการณ์เมื่อวันที่ 14 ตุลาคม พ.ศ. 2516 วันที่ 16 ตุลาคม พ.ศ. 2519 และวันที่ 17 พฤษภาคม พ.ศ. 2535 สื่อโทรทัศน์ทำหน้าที่สนองผู้มีอำนาจ เสนอข่าวสารที่บิดเบือนจนสังคมเกิดความต้องการเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของสื่อสารมวลชน (ทรงยศ บัวเลื่อน, 2546, น. 29-30) และเกิดกระแสเรียกร้องให้ตั้งสื่อเสรีที่ปราศจากการครอบงำจากอำนาจรัฐ การเมือง จนเป็นที่มาของสถานีโทรทัศน์ ITV (Independent Television) (พัทธนันท์ วิเศษสมวงศ์, 2551, น. 3) เพื่อเสนอข่าวสารและสาระไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70 รายการบันเทิงไม่เกินร้อยละ 30 โดยเปิดให้เอกชนเข้าสัมปทาน ผู้ชนะการประมูล ได้แก่ บริษัท สยามทีวีแอนด์คอมมิวนิเคชั่น จำกัด และต่อมาเมื่อ พ.ศ. 2540 ได้ทำการปรับโครงสร้างหนี้และโครงสร้างทุนทำให้บริษัท ชินคอร์ปอเรชั่น (มหาชน) เข้าซื้อหุ้นและเข้าบริหารเมื่อ พ.ศ. 2543 (อนันต์ จันทะอ่วม, 2546, น. 9) จากนั้นในปี พ.ศ. 2547 ได้แก้สัญญาสัมปทานเปลี่ยนเป็นโทรทัศน์ธุรกิจ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีเจ้าของสัมปทานฟ้องศาลปกครองกลาง ศาลมีคำพิพากษาให้สถานีโทรทัศน์ ITV ปรับสัดส่วนรายการข่าวสารและบันเทิงตามเดิม (พัทธนันท์ วิเศษสมวงศ์, 2551, น. 72) ต่อมาเมื่อวันที่ 19 กันยายน 2549 เกิดการรัฐประหาร คณะรัฐมนตรียกเลิกสัญญาสัมปทานสถานีโทรทัศน์ ITV และได้มีการเปลี่ยนชื่อเป็นสถานีโทรทัศน์ TITV (Thailand Independent Television) กำกับดูแลโดย กรมประชาสัมพันธ์ คณะรัฐมนตรียกเลิกให้สถานีโทรทัศน์ TITV เปลี่ยนเป็นโทรทัศน์สาธารณะ (Public Service Television) ตามพระราชบัญญัติองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2551 ให้ดำเนินการในนามสถานีโทรทัศน์ Thai PBS ตามหลักปรัชญาของสถานีโทรทัศน์สาธารณะที่มุ่งเน้นประโยชน์สาธารณะ ไม่มีโฆษณา สัดส่วนรายการข่าวสารและสาระไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70 รายการบันเทิงร้อยละ 30 (องค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย, 2559)

ในปี พ.ศ. 2556 คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ทำการการประมูลคลื่นความถี่เพื่อให้บริการโทรทัศน์ในระบบดิจิทัลประเภทบริการทางธุรกิจ ทำให้ประเทศไทยเปลี่ยนผ่านจากโทรทัศน์ระบบอนาล็อกสู่ระบบดิจิทัล สถานีโทรทัศน์มีจำนวนมากขึ้น (การเปลี่ยนผ่านสู่โทรทัศน์ระบบดิจิทัล, 2559, ออนไลน์) การเปลี่ยนแปลงนี้ทำให้เกิดการแข่งขันของสถานีโทรทัศน์เพื่อช่วงชิงกลุ่มผู้ชมและความได้เปรียบทางธุรกิจ ซึ่งส่งผลกระทบต่อสถานีโทรทัศน์ Thai PBS อย่างมาก ทำให้ผู้วิจัยสนใจทำการศึกษา รูปแบบการบริหารจัดการสถานีโทรทัศน์ Thai PBS เพื่อบริการสาธารณะ เพื่อคิดค้นรูปแบบการบริหารจัดการสถานีโทรทัศน์ Thai PBS เพื่อบริการสาธารณะที่สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงที่

เกิดขึ้นและเสริมสร้างประสิทธิภาพการดำเนินงานให้มีความสอดคล้องกับบริบทของสังคมไทย เพื่อประโยชน์ต่อประชาชนในการรับข่าวสาร ความรู้ และความบันเทิง

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาและพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการสถานีโทรทัศน์ Thai PBS เพื่อบริการสาธารณะ

วิธีการวิจัย

การศึกษารูปแบบการบริหารจัดการสถานีฯ ใช้แบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูลจาก เจ้าหน้าที่กรมประชาสัมพันธ์ เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เจ้าหน้าที่องค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย นักวิชาการ และสมาชิกสภาผู้ชมและผู้ฟังรายการ จำนวน 361 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยการพัฒนาแบบการบริหารจัดการสถานีโทรทัศน์ Thai PBS ใช้วิธีเดลฟาย (Delphi Method) ซึ่งเป็นวิธีการระดมความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ โดยการสัมภาษณ์กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ 15 คน จำนวน 3 ครั้ง ได้แก่ ผู้บริหารองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย นักวิชาการ และสมาชิกสภาผู้ชมและผู้ฟังรายการ ซึ่งการกำหนดกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีของ แมคมิลแลน (MacMillan, Thomas T. 1971, p.3-5) ที่ความคลาดเคลื่อนน้อยกว่า 0.04 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การศึกษารูปแบบการบริหารจัดการสถานีโทรทัศน์ Thai PBS เพื่อบริการสาธารณะ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบปลายปิด แบ่งเป็น 2 ส่วนได้แก่

ส่วนที่ 1 สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานีฯ จำนวน 35 ข้อ ได้แก่ สถานการณ์การบริหารจัดการปัจจัย 3 ด้าน ได้แก่

1) ด้านรายการ ได้แก่ การจัดแบ่งประเภทรายการ 3 ลักษณะ แบ่งออกเป็นการจัดตามเนื้อหาของรายการ จัดตามกลุ่มผู้ชมรายการโดยคำนึงถึงลักษณะทางกายภาพและทางจิตวิทยา และจัดตามหน้าที่ 4 ประการของสื่อโทรทัศน์ ได้แก่ เสนอข่าวสาร เสนอความคิดเห็น เสนอบริการการศึกษา เสนอความบันเทิง และการจัดรูปแบบรายการตามลักษณะเฉพาะของแต่ละรายการโดยมีเนื้อหารายการที่คำนึงถึงการเป็นสื่อสาธารณะ 5 ประการ ได้แก่ การให้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นกลางและเป็นประโยชน์ ผลิตรายการเพื่อบริการและผลประโยชน์ของสาธารณะ ผลิตรายการที่มีจุดเด่น ผลิตรายการด้วยตัวเอง และผลิตเนื้อหาที่นำเสนอเพื่อส่วนรวม

2) ด้านบุคลากร ได้แก่ ความพึงพอใจในการทำงาน ความมั่นใจในการทำงาน บรรยากาศในการทำงาน ความก้าวหน้าในการทำงาน ความกระตือรือร้นในการทำงาน ความคาดหวังในการเป็นสื่อสาธารณะ

3) ด้านเทคโนโลยี ได้แก่ เครื่องมือที่ใช้ด้านการผลิตรายการ การแพร่ภาพและเสียงในงานโทรทัศน์ของสถานีโทรทัศน์ Thai PBS เพื่อบริการสาธารณะ

เกณฑ์การให้คะแนนใช้มาตรวัด 5 ระดับ ตามมาตรวัดแบบลิเคิร์ต (Likert Scale) โดยมีเกณฑ์การประเมินค่า แบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

- ระดับคะแนน 4.21 – 5.00 คะแนน หมายความว่า ความเหมาะสมอยู่ในระดับ มากที่สุด
- ระดับคะแนน 3.41 – 4.20 คะแนน หมายความว่า ความเหมาะสมอยู่ในระดับ มาก
- ระดับคะแนน 2.61 – 3.40 คะแนน หมายความว่า ความเหมาะสมอยู่ในระดับ ปานกลาง
- ระดับคะแนน 1.81 – 2.60 คะแนน หมายความว่า ความเหมาะสมอยู่ในระดับ น้อย
- ระดับคะแนน 1.00 – 1.80 คะแนน หมายความว่า ความเหมาะสมอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

2. การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการสถานีโทรทัศน์ Thai PBS เพื่อบริการสาธารณะ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) แบ่งเป็น 3 ครั้ง

ครั้งที่ 1 แบบสอบถามแบบปลายเปิด แบ่งเป็น 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 สถานภาพส่วนบุคคลของผู้เชี่ยวชาญ

ส่วนที่ 2 รูปแบบการบริหารจัดการสถานีฯ จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ 1) การจัดแบ่งประเภทรายการของสถานีฯ 2) การจัดแบ่งรูปแบบรายการของสถานีฯ 3) การนำเสนอเนื้อหารายการของสถานีฯ 4) วิธีการสร้างความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ภายในสถานีฯ 5) การเลือกใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมของสถานีฯ กับสถานการณ์ปัจจุบัน

ครั้งที่ 2 แบบสอบถามแบบปลายปิด (Closed-ended Form) สร้างขึ้นจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามครั้งที่ 1 นำมาสร้างเป็นการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการสถานีฯ เพื่อระดมความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ แบ่งเป็น 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 สถานะภาพส่วนบุคคลของผู้เชี่ยวชาญ

ส่วนที่ 2 การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการสถานีฯ

เกณฑ์การให้คะแนนคำถาม และการประเมินค่าโดยผู้วิจัยใช้มาตรวัด 5 ระดับ ตามมาตรวัดแบบลิเคิร์ต (Likert Scale) ดังนี้

- ระดับคะแนน 4.21 – 5.00 คะแนน หมายความว่า ความคิดเห็นอยู่ในระดับ มากที่สุด
- ระดับคะแนน 3.41 – 4.20 คะแนน หมายความว่า ความคิดเห็นอยู่ในระดับ มาก
- ระดับคะแนน 2.61 – 3.40 คะแนน หมายความว่า ความคิดเห็นอยู่ในระดับ ปานกลาง
- ระดับคะแนน 1.81 – 2.60 คะแนน หมายความว่า ความคิดเห็นอยู่ในระดับ น้อย
- ระดับคะแนน 1.00 – 1.80 คะแนน หมายความว่า ความคิดเห็นอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

การประเมินคุณภาพของแบบสอบถามเพื่อหาคุณภาพความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญพิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามแต่ละข้อกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย และการวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item-Objective Congruence Index: IOC) ที่ 0.50 โดยมีเกณฑ์ ดังนี้

+1	หมายถึง	มีความสอดคล้อง
0	หมายถึง	ไม่แน่ใจ
-1	หมายถึง	ไม่สอดคล้อง

การวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item-Objective Congruence Index: IOC) ใช้สูตรคำนวณ ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ $\sum R$ = ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
 N = จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

เกณฑ์การคัดเลือก

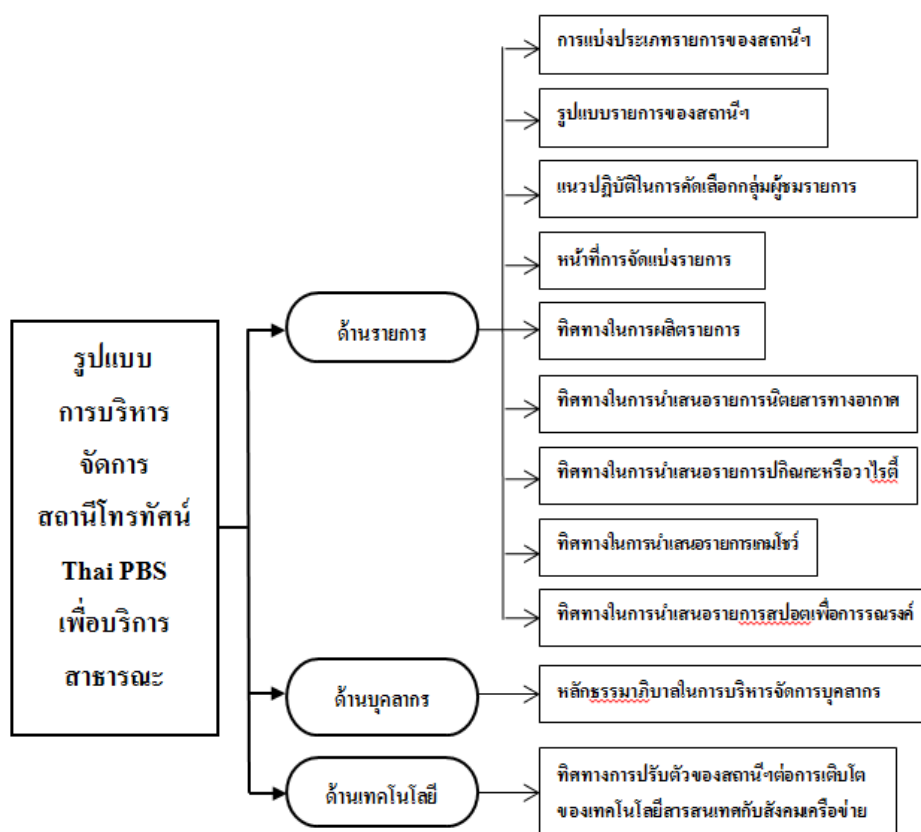
ถ้า $IOC \geq 0.50$ แปลว่า คำถามข้อนั้นวัดตรงจุดประสงค์

ถ้า $IOC \leq 0.50$ แปลว่า คำถามข้อนั้นวัดไม่ตรงจุดประสงค์

ครั้งที่ 3 แบบสอบถามแบบปลายปิด (Closed-ended Form) เพื่อระดมความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญโดยใช้แบบสอบถามขึ้นเดียวกันกับแบบสอบถามครั้งที่ 2 เพื่อพิจารณาความสอดคล้องของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ นำมาเป็นข้อสรุปการพัฒนาารูปแบบการบริหารจัดการสถานีฯ

ผลการวิจัย

1. การศึกษารูปแบบการบริหารจัดการสถานีโทรทัศน์ Thai PBS เพื่อบริการสาธารณะ
 ภาพที่ 1

ภาพที่ 1 รูปแบบการบริหารจัดการสถานีโทรทัศน์ Thai PBS เพื่อบริการสาธารณะ

1.1 ภาพรวมการบริหารจัดการสถานี ทุกด้านมีระดับความเหมาะสมในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายละเอียดเรียงลำดับความเหมาะสมจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านเทคโนโลยี ด้านรายการ และด้านบุคลากร

1.2 รูปแบบรายการของสถานี ระดับความเหมาะสมมาก รูปแบบรายการตรงกับความต้องการของผู้ชม ส่วนรูปแบบรายการที่ผู้สนใจน้อย ได้แก่ นิตยสารทางอากาศ รายการปิกนิกเก เกมโชว์ และรายการสล็อตเพื่อการรณรงค์

1.3 การแบ่งประเภทรายการ แบ่งออกเป็นหัวข้อ ดังนี้

1.3.1 ตามเนื้อหาสาระ ระดับความเหมาะสมมาก โดยด้านคุณภาพการแบ่งรายการตามเนื้อหาสาระเหมาะสมมากที่สุด แต่บางรายการยังมีเนื้อหาไม่ชัดเจน

1.3.2 ตามกลุ่มผู้ชมรายการ ระดับความเหมาะสมมาก แต่รายการของสถานีมีความหลากหลาย เนื่องจากสถานีต้องจัดรายการให้ครอบคลุมผู้ชมทุกกลุ่มทำให้การจัดรายการยังไม่ชัดเจนและขาดเอกลักษณ์

1.3.3ตามหน้าที่ของสื่อโทรทัศน์ ระดับความเหมาะสมมาก

1.4 การบริหารบุคลากร ระดับความเหมาะสมมากโดยเรียงระดับความเหมาะสมจากมากที่สุดไปหาน้อย ได้แก่บุคลากรของสถานี มีทักษะพื้นฐานของงานด้านสื่อสารมวลชนสูงรองลงมา ได้แก่ มีการนำเสนอข่าวสารความรู้ ความบันเทิงด้วยความมั่นใจและบุคลากรมีความพึงพอใจในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

1.5 ด้านเทคโนโลยี ระดับความเหมาะสมมากที่สุดเรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ คุณภาพการแพร่ภาพและเสียงรองลงมา ได้แก่ เครื่องมือที่ใช้มีเทคโนโลยีที่ทันสมัย

2. การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการสถานีโทรทัศน์ Thai PBS เพื่อบริการสาธารณะ แบ่งตามหัวข้อ ดังนี้

2.1 ประเภทรายการรูปแบบรายการและการจัดผังรายการ

จากการวิเคราะห์ผลในการระดมความคิดเห็นจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญพบว่ามีความคิดเห็นสอดคล้องกันในระดับมาก โดยมีข้อเสนอแนะดังนี้

- ประเภทรายการ แบ่งออกเป็นรายการข่าวและรายการสาระบันเทิง รายการข่าวการเมือง ข่าวสังคมและข่าวเศรษฐกิจ โดยเน้นความถูกต้อง เที่ยงตรง ทันต่อเหตุการณ์ หลากหลาย รวดเร็วและรอบด้านโดยมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนรายการข่าวกีฬามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
- รูปแบบรายการที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ให้สนับสนุนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต การพัฒนาสังคมที่มีคุณภาพและคุณธรรมบนพื้นฐานแห่งความเป็นไทยส่วนความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก คือ ควรมีรายการที่คุ้มครองเด็กและเยาวชนจากการแสดงอารมณ์รุนแรง การทำผิดกฎหมายศีลธรรม การใช้ภาษาหยาบคายและควรสนับสนุนเด็ก เยาวชน รวมทั้งผู้ด้อยโอกาสทางสังคมให้มีโอกาสได้แสดงความคิดเห็นหรือนำเสนอข้อมูลของตนและความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง คือควรคำนึงถึงความคิดเห็นของพนักงานลูกจ้างและผู้ผลิตรายการ

2.2 การจัดผังรายการ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันในระดับมากที่สุด คือ การนำผังรายการมาใช้งานควรต้องได้รับความเห็นชอบจากผู้บริหารของสถานี และควรส่งเสริมให้คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากรายการของสถานี โดยมีความคิดเห็นสอดคล้องกันในระดับมาก คือ ควรส่งเสริมให้ประชาชนทุกกลุ่มมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่สำคัญและมีประโยชน์ต่อสังคมตามหลักประชาธิปไตย บนพื้นฐานข้อมูลที่ถูกต้อง วิเคราะห์อย่างมีเหตุผล และสมดุลจากทุกฝ่าย โดยปราศจากการ

กรอบำทางการเมืองและผลตอบแทนทางการเมืองพำณิชย์นอกจากนี้ควรแบ่งเป็นรายการขำวร้อยละ 45 รายการเด็กและเยาวชนร้อยละ 20 สาระบันเทิงร้อยละ 15 รายการสารประโยชน์ประภทสารคดีร้อยละ 20

2.3 ทิศทางในการผลิตรายการ

พบว่ากลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันอย่างมากที่สุดว่าการผลิตรายการทุกด้าน ทั้งด้านขำวสาร การศึกษาและบันเทิง ควรมีคุณภาพสูง ข้อมูลถูกต้อง ชัดเจน เชื่อถือได้ โดยมีความคิดเห็นสอดคล้องกันในระดับมากกว่าการผลิตรายการต้องทำเพื่อผลประโยชน์สาธารณะโดยปราศจากอคติทางการเมืองหรือผลประโยชน์ทางพำณิชย์ และควรมำเทคโนโลยีสารสนเทศมำใช้ขำยช่องทางกรให้บริการและอำนวยประโยชน์ต่อประชาชนนอกจากนี้ยังมีความคิดเห็นสอดคล้องกันในระดับปานกลางว่าการควบคุมการผลิตรายการต้องคำนึงถึงความเหมาะสมและคุณภาพของรายการเป็นสำคัญ

2.4 ทิศทางในการนำเสนอรายการ แบ่งออกเป็นหัวข้อ ดังนี้

- **นิตยสารทางอากาศ** กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันในระดับมากที่สุด คือ ควรกำหนดเนื้อหาของรายการเพื่อตอบเจ้ทย์ต่อสังคมของประชาชนยุคดิจิทัล ควรมีรายการที่สะท้อนความหลากหลายของสังคม เป็นพื้นที่ให้แกกลุ่มผู้ด้อยโอกาส และกลุ่มเฉพาะแสดงออกอย่างเหมาะสม โดยมีความคิดเห็นสอดคล้องกันในระดับมากกว่าควรดำเนินการผลิตรายการให้ขำวสาร ความรู้ สาระบันเทิง โดยยึดถือผลประโยชน์สาธารณะและความค้ำค่าเป็นสำคัญ นอกจากนี้ยังให้มีความคิดเห็นสอดคล้องกันในระดับปานกลางว่าควรมำเสนอประเด็นที่เกิดขึ้นใหม่ในสังคมอยู่เสมอ เพื่อกระตุ้นให้เกิดแรงบันดาลใจในการหาข้อยุติที่สมดุและเป้นสังคมประชาธิปไตยที่สมบูรณ์

- **รายการปกิณกะหรือวไรตี้** กลุ่มผู้เชี่ยวชาญให้มีความคิดเห็นสอดคล้องกันในระดับมากที่สุด คือ ควรนำเสนอรายการที่เป็นเครื่องมือแห่งการเรียนรู้ เสริมสร้างสติปัญญา สร้างแรงบันดาลใจ กระตุ้นให้เกิดจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์เพื่อยกระดับสุนทริยภาพให้กับสังคม ผ่านเครือข่ายสังคมโดยอาศัยเทคโนโลยีเพื่อการเข้าถึงของผู้รับชมรายการทุกกลุ่ม และให้มีความคิดเห็นสอดคล้องกันในระดับมากกว่าควรบูรณาการรายการเรียลิตี้โชว์กับรายการวไรตี้โชว์ เพื่อให้ผู้ชมเกิดอรรถรสในการรับชม และควรจัดรายการตามกระแสสังคมและค่านิยมตามยุคสมัย

- **รายการเกมโชว์** กลุ่มผู้เชี่ยวชาญให้มีความคิดเห็นสอดคล้องกันในระดับมากที่สุด คือ ควรมีเป็นรายการที่มีคุณภาพในเชิงสร้างสรรค์สังคม ส่งเสริมการรับรู้ การมีส่วนร่วม สร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์อันดีระหว่างชุมชน ประชาชน และประชาคมโลก โดยมีความคิดเห็นสอดคล้องกันในระดับมากกว่าควรมีการส่งเสริมเอกลักษณ์และความหลากหลายทางวัฒนธรรม

- **รายการสพอตเพื่อการรณรงค์** กลุ่มผู้เชี่ยวชาญให้มีความคิดเห็นสอดคล้องกันในระดับมากที่สุดว่าควรส่งเสริมเอกลักษณ์และความหลากหลายทางวัฒนธรรม เสริมสร้างความสมำนฉันท์ทางสังคม กระตุ้นให้ประชาชนตระหนักรู้ สร้างจิตสำนึก สร้างแรงบันดาลใจให้รักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และสถาบันครอบครัวควรมีการส่งเสริมการรับรู้ การมีส่วนร่วมอย่างเท่าเทียมของประชาชน นอกจากนี้ยังให้มีความเห็นสอดคล้องกันในระดับมากกว่าควรมีการสร้างแรงบันดาลใจให้เกิดจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ และสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์อันดีระหว่างกัน

2.5 ด้านหลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการบุคลากร กลุ่มผู้เชี่ยวชาญให้มีความคิดเห็นสอดคล้องกันในระดับมากที่สุดว่าควรบริหารงานด้วยความเที่ยงตรง เป็นกลาง เป็นธรรม สร้างให้บุคลากรมีความไว้วางใจซึ่งกันและกัน ให้และรับข้อมูลที่ทันเหตุการณ์ ตรงไปตรงมา ชัดเจนและทัดเทียมกันโดยให้มีความคิดเห็นสอดคล้องกันในระดับมากกว่าควรเสริมสร้างศักยภาพและการพัฒนาบุคลากรอยู่เสมอ ให้บุคลากรตระหนักในสิทธิ หน้าที่ ความรับผิดชอบ และเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่าง กลำยยอมรับผลดีและผลเสียจาก

การตรวจสอบ และความคิดเห็นสอดคล้องกันในระดับปานกลางว่าเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการรับรู้ และร่วมคิด ร่วมแสดงความคิดเห็นในการตัดสินใจแก้ปัญหา

2.6 ทิศทางการปรับตัวในการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศกับสังคมเครือข่าย กลุ่มผู้เชี่ยวชาญให้ความเห็นสอดคล้องกันในระดับมากที่สุดว่าควรเชื่อมโยงการเรียนรู้โดยอาศัยเครือข่ายการเรียนรู้ในห้องเรียน ในลักษณะพื้นที่แห่งการเรียนรู้และสร้างสรรค์ ควรพัฒนาเทคโนโลยีสำหรับบุคคลทุกกลุ่ม นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาร่วมในการออกอากาศ นำเสนอข้อมูลข่าวสารโดยการอาศัยสังคมเครือข่ายอย่างมีประสิทธิภาพ และควรสร้างแอปพลิเคชันบนโทรศัพท์มือถือเพื่ออำนวยความสะดวกในการรับชมลดช่องว่างการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของประชาชนทุกช่วงเวลา และควรพัฒนาบุคลากรเพื่อรองรับวิวัฒนาการของเทคโนโลยีในปัจจุบัน

อภิปรายผลการวิจัย

1. การศึกษารูปแบบการบริหารจัดการสถานีโทรทัศน์ Thai PBS เพื่อบริการสาธารณะ มีข้อค้นพบและประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปรายดังนี้

1.1 ภาพรวมการบริหารจัดการสถานีฯ และการบริหารบุคคล พบว่า ทุกด้านนั้นมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ ด้านบุคลากร เนื่องจากสถานีโทรทัศน์ประกอบด้วยบุคลากรหลายฝ่ายที่ต้องทำงานประสานสอดคล้องกันเพื่อให้ผลงานมีคุณภาพ ผู้บริหารจึงควรสร้างขวัญกำลังใจ ความสามัคคีและบรรยากาศการทำงาน เพื่อพัฒนาศักยภาพบุคลากรในการปฏิบัติงาน ซึ่งการบริหารบุคลากรเรียงหัวข้อที่เหมาะสมมากที่สุด คือ บุคลากรของสถานีฯ มีทักษะพื้นฐานของงานด้านสื่อสารมวลชนสูง มีการนำเสนอข่าว สารความรู้ ความบันเทิง ด้วยความมั่นใจ และบุคลากรมีความพึงพอใจในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งสะท้อนถึงผลงานที่ออกอากาศ สอดคล้องกับแนวคิดของสมุน อยู่สิน (2547, น.383-394) ที่กล่าวว่าการบริหารงานด้านบุคลากร เป็นกระบวนการในการจัดหา อนุรักษ์และพัฒนาบุคลากรเพื่อทำให้ได้คนทำงานที่มีคุณภาพ ซึ่งจะส่งผลต่อการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายขององค์การกล่าวได้ว่าบุคลากรเป็นตัวจักรสำคัญในการผลักดันให้องค์กรประสบความสำเร็จดังนั้นผู้บริหารต้องให้ความสำคัญกับบุคลากรเป็นอันดับแรก ซึ่งถือว่าเป็นหัวใจสำคัญในการบริหารงานบุคลากร

1.2 รูปแบบรายการของสถานีฯ พบว่า ด้านที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ รายการปกิณกะ เกมโชว์นิตยสารทางอากาศ สปอตเพื่อการรณรงค์ ซึ่งเป็นไปตามรสนิยมและระดับการศึกษาของผู้รับชม ประกอบกับสถานีโทรทัศน์ที่เพิ่มขึ้นมาก ทำให้ผู้ชมมีโอกาสเลือกมาก สอดคล้องกับแนวคิดของชัยยงค์ พรหมวงศ์และคนอื่น ๆ (2547, น.149-155) ที่กล่าวว่ารูปแบบรายการวิทยุโทรทัศน์ ต้องใช้เทคนิควิธีการและลีลาการนำเสนอผสมผสานองค์ประกอบการผลิตและสิ่งสนับสนุนการผลิตเพื่อถ่ายทอดเนื้อหาสาระให้เป็นที่น่าสนใจของผู้ชมในสภาพสังคมและเศรษฐกิจที่มีความสลับซับซ้อนทำให้ข่าวสารความรู้ความบันเทิงมีปริมาณมากและหลากหลายขณะเดียวกันผู้ชมรายการก็มีความต้องการที่หลากหลายและแตกต่างกันด้วยสถานีและผู้จัดรายการจะต้องพยายามคิดค้นหาจุดลงตัว เพื่อให้ได้รายการที่ดีมีคุณภาพและเป็นที่น่าสนใจมากที่สุด

1.3 การแบ่งประเภท คือ รายการตามเนื้อหาสาระและรายการตามกลุ่มผู้ชมในภาพรวมมีความเหมาะสมมาก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของชัยยงค์ พรหมวงศ์ และคนอื่น ๆ (2547, น.149-155) ที่กล่าวว่า การจัดแบ่งประเภทรายการวิทยุโทรทัศน์นิยมแบ่งตามเนื้อหาสาระ สถานีและผู้จัดรายการจะต้องพยายามคิดค้นหาจุดลงตัว เพื่อให้ได้รายการที่ดีมีคุณภาพและเป็นที่น่าสนใจมากที่สุด ในส่วนของการจัดแบ่งประเภทรายการตามกลุ่มผู้ชมที่มีความแตกต่างและหลากหลายทั้งลักษณะทางกายภาพ และลักษณะทางจิตวิทยา

1.4 ด้านเทคโนโลยี มีความเหมาะสมเรียงจากมากที่สุด ได้แก่ คุณภาพการแพร่ภาพและเสียง รองลงมาคือเครื่องมือที่ใช้มีเทคโนโลยีที่ทันสมัยแต่หลายกรณีผู้ชมใช้อุปกรณ์ที่มีเทคโนโลยีไม่สอดคล้องกับเทคโนโลยีของสถานีฯ จึงเป็นเหตุให้ประชาชนให้ความสนใจในการรับชมรายการของสถานีฯ ลดลง สอดคล้องกับแนวคิดโทรทัศน์เพื่อบริการสาธารณะ (ไทยพีบีเอส มุ่งมั่นเป็นสถาบันสื่อสาธารณะที่สร้างสรรค์สังคม คุณภาพและคุณธรรม, 2559, ออนไลน์) ที่กล่าวว่า การส่งสัญญาณแพร่ภาพออกอากาศของสถานีฯ ใช้มาตรฐานของสัญญาณภาพ ระบบ PAL-G ซึ่งเป็นไปตามมาตรฐาน ITU-R-BT 470 โดยช่องสัญญาณย่านความถี่สูงยิ่ง (UHF : Ultra High Frequency) ระบบเสียงภาษาไทยเป็นระบบ Mono และ ระบบ Sound Track เป็นระบบ Digital NICAM Stereo ผู้ชมสามารถรับฟังเสียงได้ดี หากเครื่องรับโทรทัศน์ของผู้ชมมีระบบดังกล่าว

2. พัฒนารูปแบบบริหารจัดการสถานีฯ มีข้อค้นพบและประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปรายดังนี้

2.1 ประเภทรายการ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญให้ความคิดเห็นสอดคล้องกันในระดับมากกว่าควรแบ่งเป็นรายการข่าวและรายการสาระบันเทิง ทุกรายการข่าวทั้งข่าวการเมือง ข่าวสังคม เป็นต้น ซึ่งรายการข่าวเป็นรายการที่ผู้ชมให้ความสำคัญ เนื่องจากมีผลกระทบโดยตรงต่อการดำเนินชีวิตส่วนรายการข่าวกีฬา มีลักษณะเป็นข่าวเบา ผู้ชมจึงให้ความสำคัญน้อยกว่าข่าวประเภทอื่น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด ของ มาลี บุญศิริพันธ์ (2547, น.50) ที่กล่าวว่า ข่าวเบา (Soft News) เป็นข่าวที่มีลักษณะเบาสมอง ให้ความรู้สึทางอารมณ์ มากกว่าการให้ความรู้หรือสร้างภูมิปัญญา ข่าวเบาบางชิ้นอาจเปลี่ยนเป็นข่าวนักได้หากข่าวนั้นมีผลสะท้อนต่อความเป็นอยู่ของผู้ชมจำนวนมาก

นอกจากนี้กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันในระดับมากกว่ารายการสาระบันเทิงควรส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนและคุณค่าที่สังคมของสังคม ทุกรายการควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ควรจัดตารางเวลาออกอากาศให้เหมาะสมกับรายการ ซึ่งสอดคล้องกับความคิดของ ลาสเวลล์ (Lasswel, 1948, pp. 120-150) และไรท์ (Wright, 1964, pp. 91-109) ที่กล่าวว่าสื่อโทรทัศน์มีหน้าที่เสนอความคิดเห็นเพื่อช่วยในการตัดสินใจหรือการหาข้อยุติในประเด็นต่าง ๆ ของผู้ชม และยังมีหน้าที่ให้การศึกษาเนื่องจากมนุษย์มีความต้องการเรียนรู้วิทยาการเพื่อใช้ในการประกอบอาชีพนอกจากนี้ยังมีหน้าที่ให้ความบันเทิงเพื่อตอบสนองความต้องการของมนุษย์

2.2 รูปแบบรายการ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญให้ความคิดเห็นสอดคล้องกันมากกว่ารายการควรสนับสนุนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต การพัฒนาสังคมที่มีคุณภาพและคุณธรรมบนพื้นฐานแห่งความเป็นไทยในระดับมากที่สุดสอดคล้องกับความคิดของ ลาสเวลล์ (Lasswel, 1948, pp. 120-150) และไรท์ (Wright, 1964, pp. 91-109) ที่กล่าวว่า สื่อโทรทัศน์มีหน้าที่ถ่ายทอดมรดกทางสังคมและวัฒนธรรม

โดยกลุ่มผู้เชี่ยวชาญยังเสนอข้อคิดเห็นว่าคุณควรมีรายการที่คุ้มครองเด็กและเยาวชนจากการแสดง ความรุนแรง การทำผิดกฎหมายและศีลธรรม การใช้ภาษาหยาบคายควรสนับสนุนเด็ก เยาวชน และผู้ด้อยโอกาสทางสังคมให้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นหรือนำเสนอข้อมูลของตนเนื่องจากสถานีฯ ต้องมีนโยบาย การบริหารที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย พุทธศักราช 2551 มาตรา 42 (4) ที่บัญญัติว่า สถานีฯ ต้องมีเนื้อหาสาระในเรื่องการคุ้มครองเด็กและเยาวชน จากรายการที่แสดงออกถึงความรุนแรง การกระทำอันผิดกฎหมาย อายุมข และภาษาอันหยาบคาย

นอกจากนี้ยังควรคำนึงถึงความคิดเห็นของพนักงาน ลูกจ้าง ผู้ผลิตรายการและผู้ชมรายการเนื่องจาก ต้องสนองวัตถุประสงค์การจัดตั้งสถานีฯ ตามพระราชบัญญัติองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่ง ประเทศไทย พุทธศักราช 2551 มาตรา 42 ที่บัญญัติไว้ว่า การผลิตและการเผยแพร่รายการ ให้คำนึงถึง

ความเห็นของพนักงานลูกจ้าง ผู้ผลิตรายการ ผู้รับชมและรับฟังรายการ และผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านนิติศาสตร์ วารสารศาสตร์ และสื่อสารมวลชน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน

2.3 การจัดผังรายการ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าก่อนการนำผังรายการมาใช้งาน ควรต้องได้รับความเห็นชอบจากผู้บริหารของสถานีฯ ควรส่งเสริมให้ประชาชนทุกกลุ่มมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่สำคัญและมีประโยชน์ต่อสังคมตามหลักประชาธิปไตยบนพื้นฐานข้อมูลที่ต้องวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล และสมดุลจากทุกฝ่ายโดยปราศจากการครอบงำทางการเมืองและผลตอบแทนทางการเมือง เนื่องจากสถานีฯ ต้องดำเนินงานตามพระราชบัญญัติองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย พุทธศักราช 2551 มาตรา 43 ที่บัญญัติว่าการจัดผังรายการเป็นดุลยพินิจขององค์การและต้องไม่มีลักษณะที่เอื้อประโยชน์หรือตอบแทนในเชิงพาณิชย์ ดังนั้นผู้อำนวยการต้องจัดผังรายการเสนอต่อคณะกรรมการบริหารเพื่ออนุมัติทุก 3 เดือนและจัดทำรายการโดยรับฟังความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อการให้บริการที่เหมาะสมตามมาตรา 43(2) ที่บัญญัติว่ารายการที่ให้บริการผ่านสถานีขององค์การต้องส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นที่สำคัญต่อสาธารณะบนพื้นฐานของข้อมูลที่ต้องมีสมดุลของความคิดเห็นฝ่ายต่าง ๆ และมีการวิเคราะห์อย่างมีเหตุผลและประชาชนทุกคนสามารถเข้าถึงได้ สอดคล้องกับหลักการของสื่อกระจายเสียงเพื่อสาธารณะของ World Radio and Television Council ที่กำหนดว่า สื่อสาธารณะควรยึดถือ การเข้าถึงประชาชนทุกคน มีความหลากหลาย มีอิสระ และมีความโดดเด่นผังรายการควรมีการเสนอต่อคณะกรรมการบริหารเพื่อพิจารณาอนุมัติ (ฐิตินันท์ พงษ์สุทธิรักษ์ และวีระยุทธ กาญจน์ชูฉัตร, 2547, น.8)

นอกจากนี้กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่าการส่งเสริมให้คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากรายการของสถานีฯ ซึ่งสอดคล้องกับหลักการของสื่อกระจายเสียงเพื่อสาธารณะของ World Radio and Television Council ได้กำหนดนิยามและหลักการของสื่อกระจายเสียงเพื่อสาธารณะไว้ว่า เนื้อหารายการสื่อสาธารณะควรให้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นกลางเป็นประโยชน์ และมีจุดเด่นเพื่อผลประโยชน์สาธารณะ โดยเสนอว่า สถานีฯ ควรผลิตรายการด้วยตัวเองและควรแบ่งเป็นรายการข่าวร้อยละ 45 รายการเด็กและเยาวชนร้อยละ 20 สารบันเทิงร้อยละ 15 รายการสารประโยชน์ประเภทสารคดีร้อยละ 20 ในระดับมาก เนื่องจากการแข่งขันของสถานีโทรทัศน์เพิ่มขึ้น ทำให้ต้องแบ่งสัดส่วนรายการเป็นไปตามความต้องการของสังคมซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของ สุมณ อยู่สิน (2547, น.383-394) ที่ว่า ฝ่ายรายการมีหน้าที่วางผังรายการ เพื่อดึงดูดความสนใจและสนองความต้องการของผู้ชม

2.4 ทิศทางในการผลิตรายการ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าการผลิตรายการทุกด้าน ทั้งด้านข่าวสาร การศึกษา และบันเทิงควรมีคุณภาพสูง ข้อมูลถูกต้อง ชัดเจน เชื่อถือได้ เนื่องจากลักษณะดังกล่าวถือเป็นหน้าที่พื้นฐานของสื่อโทรทัศน์ที่สนองความต้องการพื้นฐานของผู้ชม ซึ่งสอดคล้องกับความคิดของ ลาสเวลล์ (Lasswel, 1948, pp. 120-150) และไรท์ (Wright, 1964, pp. 91-109) ที่กล่าวว่าสื่อโทรทัศน์มีหน้าที่หลัก 4 ประการ ได้แก่ การเสนอข่าวสาร การเสนอความคิดเห็น การเสนอองค์ความรู้ และการเสนอความบันเทิง

โดยกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าการผลิตรายการต้องทำเพื่อผลประโยชน์สาธารณะโดยปราศจากอคติทางการเมืองหรือผลประโยชน์ทางการเมือง การควบคุมการผลิตรายการต้องคำนึงถึงความเหมาะสมและคุณภาพของรายการเป็นสำคัญ เนื่องจากสถานีมีหน้าที่ส่งเสริมให้ประชาชนได้รับการพัฒนา ประกอบกับสถานี ได้รับเงินบำรุงภาษีสุราและยาสูบ ทำให้สามารถผลิตรายการได้โดยปราศจากอิทธิพลของกลุ่มการเมืองและกลุ่มทุนทางการเมืองตามพระราชบัญญัติการกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย พุทธศักราช 2551 มาตรา 7(2) ที่บัญญัติว่าองค์กรมีวัตถุประสงค์ผลิตรายการที่มี

สัดส่วนอย่างเหมาะสมและมีคุณภาพสูง โดยมุ่งดำเนินการอย่างปราศจากอคติทางการเมืองและผลประโยชน์เชิงพาณิชย์ และยึดถือผลประโยชน์สาธารณะเป็นสำคัญ

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่าการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ขยายช่องทางการให้บริการและอำนวยความสะดวกต่อประชาชน ตามปณิธานของสถานี (ไทยพีบีเอส มุ่งมั่นเป็นสถาบันสื่อสาธารณะที่สร้างสรรค์สังคมคุณภาพและคุณธรรม, 2559, ออนไลน์) โดยสถานีฯ จัดตั้งสถานีเครือข่ายจำนวน 50 สถานี เพื่อให้การส่งสัญญาณภาคพื้นดิน ครอบคลุมประชากรได้ประมาณ 97% ของประชากรทั้งประเทศ

2.5 ทิศทางการนำเสนอรายการ ดังนี้

- นิตยสารทางอากาศ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่าการดำเนินการผลิตรายการให้ข่าวสารความรู้ สารบันเทิง โดยยึดถือผลประโยชน์สาธารณะและความคุ้มค่าเป็นสำคัญ ซึ่งเป็นไปตามพระราชบัญญัติองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย พุทธศักราช 2551 มาตรา 7(1)(2) ที่บัญญัติว่า องค์การมีวัตถุประสงค์ดำเนินกิจการวิทยุกระจายเสียง ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ เสริมสร้างสติปัญญา และสุขภาวะแก่ประชาชนทุกระดับอายุ จึงควรกำหนดเนื้อหาของรายการเพื่อตอบสนองต่อสังคมของประชาชนยุคดิจิทัล ควรมีรายการที่สะท้อนความหลากหลายของสังคม เป็นพื้นที่ให้แก่กลุ่มผู้ด้อยโอกาส และกลุ่มเฉพาะแสดงออกอย่างเหมาะสม ตามหน้าที่ของสถานีฯ ที่ต้องเผยแพร่รายการเพื่อให้ประชาชนก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกและเกิดความสมดุลในสังคม ตามพระราชบัญญัติองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย พุทธศักราช 2551 มาตรา 7(3) ที่บัญญัติว่า ให้องค์การส่งเสริมให้ความรู้แก่ประชาชนให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลก มาตรา 43(2)(5) ที่บัญญัติว่า รายการที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอภิปรายหรือแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นที่สำคัญต่อสาธารณะและสนับสนุนให้ผู้ด้อยโอกาสในสังคมมีโอกาสแสดงความคิดเห็นหรือนำเสนอข้อมูลของตน นอกจากนี้กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่าการนำเสนอประเด็นที่เกิดขึ้นใหม่ในสังคมอยู่เสมอเพื่อกระตุ้นให้เกิดแรงบันดาลใจในการหาข้อยุติที่สมดุลและเป็นสังคมประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ลาสเวลล์ (Lasswell, 1948, pp. 120-150) และไรท์ (Wright, 1964, pp. 91-109) ที่กล่าวว่า หน้าที่ของสื่อในฐานะผู้ส่งสารคือ การเป็นเวทีแสดงความคิดเห็นเพื่อหาข้อตกลงหรือข้อยุติร่วมกัน

- รายการปกิณกะหรือวาไรตี้ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญให้ความคิดเห็นว่าการนำเสนอรายการที่เป็นเครื่องมือแห่งการเรียนรู้ เสริมสร้างสติปัญญา สร้างแรงบันดาลใจ กระตุ้นให้เกิดจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์เพื่อยกระดับสุนทรียภาพให้กับสังคม ผ่านเครือข่ายสังคมโดยอาศัยเทคโนโลยีเพื่อการเข้าถึงของผู้รับชมรายการทุกกลุ่ม ตามพระราชบัญญัติองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย พุทธศักราช 2551 มาตรา 8 (1) ที่บัญญัติว่า ให้มีสถานีฯ เผยแพร่รายการในระบบอื่น หรือเทคโนโลยีทันสมัยอื่นโดยมีเครือข่ายให้บริการครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศและมาตรา 43(6) ที่บัญญัติว่า ให้มีรายการบันเทิงที่สร้างสรรค์ ส่งเสริมคุณค่าที่ดีของสังคม และความคิดของ ลาสเวลล์ (Lasswell, 1948, pp. 120-150) และไรท์ (Wright, 1964, pp. 91-109) ที่กล่าวว่า หน้าที่หลักของสื่อโทรทัศน์คือการบริการการศึกษา เนื่องจากมนุษย์ต้องการเรียนรู้ศิลปะวิทยาการเพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ หรือเพื่อสุนทรียของชีวิต นอกจากนี้กลุ่มผู้เชี่ยวชาญยังเสนอความคิดเห็นสอดคล้องว่าการบูรณาการรายการเรียลลิตีโชว์กับรายการวาไรตี้โชว์ เพื่อให้ผู้ชมเกิดอารมณ์ในการรับชม และควรจัดรายการตามกระแสสังคม ตามพระราชบัญญัติองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย พุทธศักราช 2551 มาตรา 43(6) ที่บัญญัติว่า รายการที่ให้บริการผ่านสถานีฯ ต้องมีเนื้อหาและคุณค่า รายการบันเทิงที่สร้างสรรค์ ส่งเสริมคุณค่าที่ดีของสังคม และความคิดของ ลาสเวลล์ (Lasswell, 1948, pp. 120-150) และไรท์ (Wright, 1964, pp. 91-109) ที่กล่าวว่า หน้าที่ของสื่อโทรทัศน์อีกประการหนึ่ง คือ การให้ความบันเทิงเพื่อตอบสนองความต้องการของมนุษย์

- รายการเกมโชว์ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญให้ความคิดเห็นว่าการมีรายการเกมโชว์ที่มีคุณภาพในเชิงสร้างสรรค์ สังคม ส่งเสริมการรับรู้ การมีส่วนร่วม สร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์อันดีระหว่างชุมชน ประชาชน และประชาคมโลกควรมีการส่งเสริมเอกลักษณ์และความหลากหลายทางวัฒนธรรม ตามพระราชบัญญัติองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย พุทธศักราช 2551 มาตรา 8(4) ที่บัญญัติว่าให้มีความร่วมมือกับหน่วยงานรัฐ หรือองค์กรเอกชน ชุมชน หรือหน่วยงานต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศ หรือสถานีวิทยหรือสถานีโทรทัศน์ขององค์การสื่อสารสาธารณะของต่างประเทศ ในการผลิตรายการอันเป็นการส่งเสริมความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะหรือสร้างความร่วมมือทางวัฒนธรรมระหว่างกัน มาตรา 43(2) ที่บัญญัติว่า รายการที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นสำคัญบนพื้นฐานข้อมูลที่ถูกต้องมีสมดุล และมีการวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล มาตรา 43(5) ที่บัญญัติว่ารายการที่ส่งเสริมเอกลักษณ์ของความเป็นไทย ความหลากหลายทางวัฒนธรรมและความสมานฉันท์ในสังคม และมาตรา 43(6) ที่บัญญัติให้มีรายการบันเทิงที่สร้างสรรค์ ส่งเสริมคุณค่าที่ดีของสังคม หรือยกระดับสุนทรียภาพของประชาชน

- รายการกีฬา กลุ่มผู้เชี่ยวชาญให้ความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าควรส่งเสริมเอกลักษณ์และความหลากหลายทางวัฒนธรรม เสริมสร้างความสมานฉันท์ทางสังคม กระตุ้นให้ประชาชนตระหนักรู้ สร้างจิตสำนึก สร้างแรงบันดาลใจให้รักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และสถาบันครอบครัวในระดับมากที่สุด ตามพระราชบัญญัติองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย พุทธศักราช 2551 มาตรา 7(1) ที่บัญญัติให้สนับสนุนการพัฒนาสังคมที่มีคุณภาพและคุณธรรม บนพื้นฐานของความเป็นไทย ชื่อตรงต่อ จรรยาบรรณและความคิดของ ลาสเวลล์ (Lasswel, 1948, pp. 120-150) และไรท์ (Wright, 1964, pp. 91-109) ที่กล่าวว่า หน้าที่ของการสื่อสารคือการเป็นเวทีแสดงความคิดเห็นเพื่อหาข้อตกลงหรือข้อยุติร่วมกัน และถ่ายทอดมรดกทางสังคมและวัฒนธรรม โดยกลุ่มผู้เชี่ยวชาญให้ความคิดเห็นว่าการมีรายการส่งเสริมการรับรู้ การมีส่วนร่วมอย่างเท่าเทียมของประชาชน ตามพระราชบัญญัติองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย พุทธศักราช 2551 มาตรา 7(4) ที่บัญญัติว่าส่งเสริมเสรีภาพในการรับรู้ข่าวสารเพื่อสร้างสังคมประชาธิปไตยที่ประชาชนได้รับข่าวสารเท่าเทียมกันนอกจากนี้กลุ่มผู้เชี่ยวชาญให้ความคิดเห็นว่าการสร้างแรงบันดาลใจให้เกิดจินตนาการความคิดสร้างสรรค์ และสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์อันดีระหว่างกันในระดับมาก ตามพระราชบัญญัติองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย พุทธศักราช 2551 มาตรา 43(6) ที่บัญญัติว่า ให้มีรายการบันเทิงที่สร้างสรรค์ ส่งเสริมคุณค่าที่ดีของสังคม หรือยกระดับสุนทรียภาพของประชาชนและแนวคิดของ ลาสเวลล์ (Lasswel, 1948, pp. 120-150) และไรท์ (Wright, 1964, pp. 91-109) ที่กล่าวว่า หน้าที่ของการสื่อสารคือการผสมผสานส่วนต่าง ๆ ของสังคม เป็นเวทีแสดงความคิดเห็นเพื่อหาข้อตกลงหรือข้อยุติร่วมกัน

2.6 ด้านหลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการบุคลากร กลุ่มผู้เชี่ยวชาญให้ความคิดเห็นว่าการบริหารงานด้วยความเที่ยงตรง เป็นกลาง เป็นธรรม สร้างให้บุคลากรมีความไว้วางใจซึ่งกันและกัน ให้และรับข้อมูลที่ทันเหตุการณ์ ตรงไปตรงมา ชัดเจนและทัดเทียมกันตามพระราชบัญญัติองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย พุทธศักราช 2551 มาตรา 42 (1) ที่บัญญัติว่าให้คณะกรรมการนโยบายจัดทำข้อบังคับด้านจริยธรรมของวิชาชีพต้องครอบคลุมเนื้อหาสาระในเรื่อง ความเที่ยงตรง เป็นกลาง และเป็นธรรมและหลักธรรมาภิบาลของสำนักคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2542, หน้า 27-35) เรื่อง หลักความโปร่งใส ในการสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในชาติโดยปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กรให้มีความโปร่งใส ตรงไปตรงมา ควรเสริมสร้างศักยภาพและการพัฒนาบุคลากรอยู่เสมอให้บุคลากรตระหนักในสิทธิ หน้าที่ ความรับผิดชอบ และเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่าง กล้ายอมรับผลดีและผลเสียจากการตรวจสอบ ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับแนวคิด ของ สุมณ อยู่สิน (2547, น.383-394)

ที่กล่าวว่า การบริหารงานด้านบุคลากรเป็นกระบวนการในการจัดหา อารงรักษาและพัฒนาบุคลากรเพื่อให้ได้คนทำงานที่มีคุณภาพ และหลักธรรมาภิบาล (สำนักคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2542, น.27-35) ในการตระหนักในสิทธิหน้าที่ ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม ใส่ใจปัญหาสาธารณะของบ้านเมือง และกระตือรือร้นในการแก้ปัญหาตลอดจนการเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่าง และความกล้าที่จะยอมรับผลดี และผลเสียจากการกระทำของตน นอกจากนี้กลุ่มผู้เชี่ยวชาญให้ความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า ควรเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการรับรู้และร่วมคิด ร่วมแสดงความคิดเห็นในการตัดสินใจแก้ปัญหาในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล (สำนักคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2542, น.27-35) เรื่องหลักการมีส่วนร่วม ในการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้และเสนอความเห็นในการตัดสินใจ

2.7 ทิศทางการปรับตัวในการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศกับสังคมเครือข่าย กลุ่มผู้เชี่ยวชาญให้ความคิดเห็นว่าควรเชื่อมโยงการเรียนรู้โดยอาศัยเครือข่ายการเรียนรู้นอกห้องเรียน ในลักษณะพื้นที่แห่งการเรียนรู้และสร้างสรรค์ ตามพระราชบัญญัติองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย พุทธศักราช 2551 มาตรา 45 ที่บัญญัติว่า เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาการให้บริการและการผลิตรายการ กำหนดให้มีสภาผู้ชมและผู้ฟังประกอบไปด้วยตัวแทนของประชาชนในภูมิภาคและกลุ่มต่าง ๆ เพื่อรับฟังความคิดเห็น โดยกลุ่มผู้เชี่ยวชาญให้ความคิดเห็นว่าควรพัฒนาเทคโนโลยีสำหรับบุคคลทุกกลุ่ม นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาร่วมในการออกอากาศ นำเสนอข้อมูลข่าวสารโดยการอาศัยสังคมเครือข่ายอย่างมีประสิทธิภาพ และควรสร้างแอปพลิเคชันบนโทรศัพท์มือถือเพื่ออำนวยความสะดวกในการรับชมรายการ และลดช่องว่างการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของประชาชนทุกช่วงเวลา ในระดับมากที่สุด ตามพระราชบัญญัติองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย พุทธศักราช 2551 มาตรา 8(1) ที่บัญญัติว่าจัดให้มีรายการในระบบอื่น หรือเทคโนโลยีทันสมัยอื่น โดยมีเครือข่ายให้บริการครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศ และมาตรา 45 ที่บัญญัติว่า เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาการให้บริการและการผลิตรายการขององค์การให้มีคุณภาพสอดคล้องกับประโยชน์สาธารณะและสังคม รวมทั้งส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบาย ให้มีสภาผู้ชมและผู้ฟังรายการ เพื่อรับฟังความคิดเห็นและคำแนะนำจากประชาชน และหลักการของโทรทัศน์เพื่อบริการสาธารณะ (ไทยพีบีเอส มุ่งมั่นเป็นสถาบันสื่อสาธารณะที่สร้างสรรค์สังคมคุณภาพและคุณธรรม, 2559, ออนไลน์) ที่กล่าวว่า การส่งสัญญาณแพร่ภาพออกอากาศของสถานีฯ เป็นการติดตั้งสถานีเครื่องส่งสัญญาณโทรทัศน์ในจังหวัดหรืออำเภอ เพื่อให้บริการประชาชนอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน นอกจากนี้กลุ่มผู้เชี่ยวชาญให้ความคิดเห็นว่า ควรพัฒนาบุคลากรเพื่อรองรับวิวัฒนาการของเทคโนโลยีสื่อในปัจจุบัน ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับแนวคิดของ สุมน อยุ์สิน (2547, น.383-394) ที่อธิบายถึงการบริหารงานด้านบุคลากรของสถานีโทรทัศน์ว่า การบริหารงานด้านบุคลากรเป็นกระบวนการในการจัดหา อารงรักษาและพัฒนาบุคลากรเพื่อให้ได้คนทำงานที่มีคุณภาพ การที่องค์กรมีบุคลากรที่มีคุณภาพย่อมทำให้การดำเนินงานทุกอย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายตามที่องค์กรตั้งไว้

ข้อเสนอแนะ

1. ควรศึกษาแนวโน้มการกำหนดกลยุทธ์เพื่อส่งเสริมภาพลักษณ์ของสถานีโทรทัศน์ Thai PBS
2. ควรศึกษาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการผลิตรายการของสถานีโทรทัศน์ Thai PBS

บรรณานุกรม

- การเปลี่ยนผ่านสู่โทรทัศน์ระบบดิจิทัล. (2559). สืบค้นเมื่อวันที่ 11 มีนาคม 2559, จาก http://www.catdatacom.com/th/site/news/news_detail/111#sthash.mxkQw5ou.dpuf
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์, นิคม ทาแดง และไพบูรณ์ คะเสนทรพรรค์. (2547). รูปแบบรายการวิทยุโทรทัศน์ ในเอกสารการสอนชุดความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับวิทยุโทรทัศน์หน่วยที่ 11 (น.149-155). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ฐิตินันท์ พงษ์สุทธิรักษ์ และวีระยุทธ กาญจน์ชูฉัตร. (2546). สื่อสาธารณะ (รายงานการวิจัย). สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- . (2547). สื่อสาธารณะ แนวคิด ประสบการณ์ และความเป็นไปได้ในประเทศไทย (รายงานการวิจัย). กรุงเทพฯ: คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทรงยศ บัวเผื่อน. (2546). การปฏิรูปสื่อโทรทัศน์ตามรัฐธรรมนูญฯ มาตรา 40. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- ไทยพีบีเอส มุ่งมั่นเป็นสถาบันสื่อสาธารณะที่สร้างสรรค์สังคมคุณภาพและคุณธรรม. (2559). สืบค้นเมื่อวันที่ 17 มกราคม 2559. จาก <http://org.thaipbs.or.th/organization/history>
- พรทิพย์ อุทกภาชน. (2544). บทบาทรัฐต่อการรักษาอำนาจและผลประโยชน์ในการปฏิรูปการจัดการวิทยุกระจายเสียงวิทยุโทรทัศน์ตามรัฐธรรมนูญมาตรา 40. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- พัทธนันท์ วิเศษสมวงศ์. (2551). พัฒนาการและการจัดตั้งทีวีสาธารณะแห่งแรกของประเทศไทย (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- พระราชบัญญัติองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย. (2551). กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ.
- มาลี บุญศิริพันธ์. (2547). การประเมินคุณค่าข่าวหลักเบื้องต้นสำหรับนักศึกษาวารสารศาสตร์. กรุงเทพฯ: คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชนมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2542). ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- สุนน อยู่สิน. (2547). อิทธิพลและผลกระทบของสื่อสารมวลชน. ในเอกสารการสอนชุดวิชาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับสื่อมวลชน หน่วยที่ 9. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- องค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย. (2559). รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี พ.ศ. 2558. ค้นเมื่อวันที่ 17 มิถุนายน 2559, จาก <http://org59.thaipbs.or.th/report/annualreport/article727147.ece/BINARY/2559AnnualReport.pdf>
- อนันต์ จันทร่อวม. (2546). ความพึงพอใจของผู้ชมรายการโทรทัศน์ที่มีต่อการนำเสนอข่าวกีฬาของสถานีโทรทัศน์ไอทีวีในกรุงเทพมหานคร (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- Lasswell, Harold D. (1948). *The Communication of Ideas*. New York: Harper and Row.
- Likert, R. (1961). *New patterns of management*. New York: McGraw-Hill.
- Wright, Charles R. (1964). *Function analysis and mass communication*. In *People Society and Mass Communication*. New York: Free Press.